



T.B.M.M.

İYİ PARTİ

GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 16.9.2025
Sayı : 5202

33961



Şenol SUNAT

Manisa Milletvekili

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasası'nın 98. maddesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96. maddesi gereğince **Hazine ve Maliye Bakanı Sn. Mehmet ŞİMŞEK** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 15.09.2025

Şenol SUNAT
Manisa Milletvekili

Mayıs 2023 sonrasında değişen ekonomi politikalarıyla birlikte para politikasında faiz artış dönemine girilmiş ve iki yılı aşkın süredir sıkılaşma uygulamasına geçilmiştir. Mevduat faizlerinin %40'ı, kredi faizlerinin %50'yi aştığı; şirketlerin ve hane halklarının finansmana erişimde büyük zorluk yaşadığı bir ortamda, ekonomi yönetimi ithalat artışında yavaşlama öngörmüştür. Ancak gerçekleştirmeler bu beklentinin tersine işaret etmektedir.

2025'in Ocak-Temmuz döneminde ihracat %5,1 artışla 156,3 milyar dolara çıkarken, ithalat %6,9 artarak 212,2 milyar dolara yükselmiş; dış ticaret açığı ise %12,2 artışla 55,9 milyar dolara ulaşmıştır. Bu tablo, hem Hazine ve Maliye politikalarının (faiz, kur, enflasyon yönetimi) hem de Ticaret politikalarının (ithalat-ihracat dengesi, pazar payı, ürün bazlı rekabet gücü) birlikte değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır.

İthalatın alt kalemleri incelendiğinde, artışın temel olarak tüketim mallarından kaynaklandığı görülmektedir. 2025'in ilk yedi ayında tüketim malları ithalatı %14 artışla 35 milyar dolara çıkmış, toplam ithalat içindeki payı %16,4'e yükselmiştir. Buna karşılık yatırım malları ithalatındaki artış yalnızca %4 ile sınırlı kalmıştır. Bu durum, finansal sıkılaşmanın yatırımları baskıladığını; buna karşılık değerli kur, yüksek enflasyon ve hane halkının tasarruf yerine tüketime yönelmesinin tüketim ithalatını hızlandırdığını ortaya koymaktadır.

Tüketim malları ithalatında özellikle binek otomobiller ve beyaz eşya gibi dayanıklı ürünlerin payı dikkat çekicidir. 2014'te tüketim ithalatında binek otomobillerin payı %25 iken, 2025'in ilk yedi ayında bu oran %36'ya çıkmıştır. Beyaz eşya ve diğer dayanıklı ürünlerin payı ise %14'ten %17,5'e yükselmiştir.

Bunun yanında, Türkiye'nin ithalatında Çin'in payı giderek artmaktadır. On yıl önce %10 olan oran, 2025'in ilk yedi ayında %14'e çıkmıştır. Özellikle elektrikli otomobiller ve ileri teknoloji ürünlerde Çinli firmaların agresif fiyat politikaları, Türkiye'deki üreticiler üzerinde ciddi baskı yaratmaktadır.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun bilgi alma hakkı açısından önem arz etmektedir;

1. 2025'in Ocak-Temmuz döneminde ithalatın %6,9 artmasına, ihracatın ise yalnızca %5,1 artış göstermesine rağmen dış ticaret açığının 55,9 milyar dolara yükselmesinin nedenleri nelerdir?
2. Yüksek faiz ve sıkı para politikasına rağmen tüketim malları ithalatının %14 artışla 35 milyar dolara çıkmasının sebepleri konusunda Bakanlığınızca yapılan bir etki analizi var mıdır?
3. Yatırım malları ithalatındaki artışın yalnızca %4 ile sınırlı kalmasının, reel sektörde yatırımları durma noktasına getirdiği yönündeki tespitlere ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
4. Reel kurun değerli seyretmesi ithalatı teşvik etmektedir. Bu etkinin azaltılması için Bakanlığınızın aldığı veya almayı planladığı önlemler nelerdir?
5. Hane halkının yüksek enflasyon nedeniyle tasarruf yerine tüketime yönelmesinin ithalatı artırdığı görülmektedir. Bu eğilime karşı hangi talep yönetimi politikaları uygulanmaktadır?
6. 2014'te tüketim malları ithalatında %25 paya sahip olan binek otomobillerin, 2025'in ilk yedi ayında %36 paya yükselmesi karşısında Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
7. Türkiye'nin ithalatında Çin'in payının on yıl içinde %10'dan %14'e yükselmesinin, özellikle otomotiv ve elektronik sektörlerinde yarattığı baskıya karşı hangi finansal ve ticari önlemler öngörülmektedir?
8. Elektrikli otomobiller ve ileri teknoloji ürünlerde Çin'in agresif fiyat politikalarına karşı, Bakanlığınızın Ticaret Bakanlığı ile koordineli yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
9. İthalattaki artışın özellikle dayanıklı tüketim mallarında yoğunlaşması, yurtdışında üretim yapan sanayicileri zor durumda bırakmaktadır. Bu konuda Bakanlığınızın yerli üretimi korumaya yönelik vergi, teşvik veya finansman politikaları nelerdir?